

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/40/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723202357
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8723202357.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandrávej a členov senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a JUDr. Elišky Wagshalovej vo veci starostlivosti o mal. deti - K. B., narodená XX.XX.XXXX a V. B., narodený X.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené v konaní opatrovníkom, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, deti rodičov: matky, S. B., narodenej X.X.XXXX, bytom V., I. XX a V. B., narodeného X.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX, v konaní začatom na návrh P. F., narodenej X.X.XXXX, bytom P. č. 3, W. K. B., o nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č. k. 10P/61/2023-17 zo dňa 21.04.2023, takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje uznesenie vo výroku I.
- II. Mení uznesenie vo výroku II. tak, že matka je povinná platiť na výživu mal. K. sumou 50 Eur mesačne a mal. V. sumou 50 Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, soc. vecí a rodiny v Poprade.
- III. Mení uznesenie vo výroku III. tak, že ukladá navrhovateľke povinnosť podať návrh na začatie konania o zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia.
- IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.
- V. Dáva podnet súdu prvej inštancie na začatie konania o úprave styku matky s mal. deťmi.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd zveril mal. deti do jej náhradnej osobnej starostlivosti a zaviazal matku výživným po 100,- eur mesačne na každé dieťa. Návrh odôvodnila záujmom maloletých detí, ktorých ponechanie v starostlivosti matky ohrozí ich zdravý vývin.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Poprad uznesením č. k. 1P/4/2022 - 12 zo dňa 17.01.2022 rozhodol tak, že:
„I. Vydáva toto neodkladné opatrenie:

súd neodkladným opatrením dočasne zveruje mal. deti - K. B., nar. XX.XX.XXXX a V. B., nar. X.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti P. F., nar. X.X.XXXX, bytom P. č. 3, W. K. B..

II. Zaväzuje matku prispievať na výživu mal. K. B., nar. XX.XX.XXXX sumou 100,- eur mesačne a na výživu mal. V. B., nar. X.XX.XXXX sumou 100,- eur mesačne počnúc dňom vydania neodkladného

opatrenia, ktoré je matka povinná platiť na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Poprade vždy 15 dňa toho - ktorého mesiaca vopred.

III. Ukladá navrhovateľke povinnosť do 60 dní od právoplatnosti tohto uznesenia podať návrh na nariadenie náhradnej osobnej starostlivosti vo veci samej.“

3. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 366, § 367 ods. 1 až 3 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), § 31 ods. 2, § 45 zákona č. 36/2005 Z. z. zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“).

4. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Z predloženého návrhu, ako aj predložených listinných dôkazov vyplýva potreba naliehavej úpravy pomerov a je v záujme mal. K. a V. ich zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, preto nariadil neodkladné opatrenie a zveril ich do náhradnej osobnej starostlivosti sestry ich nebohého otca, keďže otec mal. detí zomrel a matka nezabezpečuje riadnu starostlivosť o mal. deti, čo potvrdil vo svojej správe aj ustanovený kolízny opatrovník, ktorý tiež poukázal na problematické správanie matky v dôsledku požívania alkoholu.

5. Zároveň navrhovateľke uložil povinnosť podať riadny návrh vo veci konania náhradnej osobnej starostlivosti, keďže neodkladné opatrenie je rozhodnutím dočasnej povahy a nariadená náhradná starostlivosť neodkladným opatrením je len dočasného charakteru a bude trvať do právoplatného skončenia vo veci rozhodnutia o náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky.

6. Súčasne uložil matke povinnosť prispievať na výživu mal. detí sumou po 100,- eur mesačne na každé mal. dieťa na účet ÚPSVaR Poprad, ktorú sumu výživného považoval za primeranú vzhľadom na dočasný charakter neodkladného opatrenia, aj s prihliadnutím na vek mal. detí, keď K. je toho času vo veku XX rokov a navštevuje X. ročník G. a mal. V. vo veku X rokov a navštevuje X. ročník G., pričom matka by mala aktuálne nastúpiť do práce s príjmom 790,- eur mesačne.

III. Odvolanie matky

7. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka maloletých detí. Odvolanie odôvodnila ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Uviedla, že okolnosti uvádzané v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ako aj v správe kolízneho opatrovníka sa nezakladajú na pravde a sú vytrhnuté z kontextu. Má za to, že nie sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti. V konaní nebolo preukázané, že by zo strany matky mal. detí bola ohrozovaná či zanedbávaná ich výchova alebo ich zdravý fyzický a psychický vývoj. O mal. deti bolo vždy riadne a náležite postarané, aj keď po smrti manžela prechádzala náročným obdobím, no v súčasnosti je jej situácia stabilizovaná. Ako dôkaz priložila k odvolaniu aj charakteristiku mal. detí spísanú triednymi učiteľkami mal. K. a mal. V.. Potvrdila, že opätovne začala navštevovať psychiatrickú ambulanciu, ale nie problémy s alkoholom, ale preto, že sa nedokáže vyrovať s nečakanou smrťou manžela. Potvrdila, že u mal. V. došlo k nočnému pomočovaniu, ale udialo sa to v období potom, čo bol mal. V. prítomný pri úmrtí jeho otca v domácom prostredí. Dovtedy sa u mal. V. neprejavili žiadne problémy s nočným pomočováním. Na mal. deťoch neboli tiež nikdy vykázané známky fyzického násillia. K odvolaniu priložila aj výzvy starých rodičov mal. detí na vystaňovanie sa z bytu (aj s mal. deťmi), ktoré obdržala len približne 4 mesiace po smrti manžela, ktorý obývala spoločne so svojim nebohým manželom a mal. deťmi po dobu 12 rokov. Keď sa matka spolu s mal. deťmi z bytu nevystaňovala, starí rodičia mal. deti zabezpečili odpojenie bytu od dodávok plynu a elektrickej energie, a to aj napriek tomu, že tam bývali aj mal. K. a mal. V.. Podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia považuje za pomstu zo strany starých rodičov mal. detí, ktorý ju vinia zo smrti jej manžela - ich syna. Má za to, že pokiaľ by kolízny opatrovník mal za to, že sa o mal. deti nedokáže riadne postarať, začal by v danej veci konať z vlastnej iniciatívy, nakoľko mu bol doručený anonymný podnet, že matka mal. detí požíva alkoholické nápoje. Zdôraznila, že sa o svoje mal. deti zaujíma, každý druhý deň sa s nimi snaží telefonicky spojiť, no nevidela ich od 25.04.2023, t. j. od času kedy boli mal. deti bez jej vedomia odňaté do domáceho prostredia navrhovateľky, ktorá jej v styku s nimi bráni a manipuluje ich proti nej, čo považuje za bezdôvodné obmedzovanie jej práv, pričom jej rodičovské práva a povinnosti nezanišli. Zdôraznila, že má záujem o udržiavanie vzťahu s jej mal. deťmi, chce sa podieľať na ich výchove a byť ich súčasťou. Vo vzťahu k výške výživného uviedla, že ju považuje za neprimeranú,

nakoľko v konaní nebol vôbec osvedčený príjem matky a je potrebné vychádzať z toho, že je povinnosťou matky platiť minimálne výživné. So zverením mal. detí do náhradne osobnej starostlivosti nesúhlasí, považuje to za krajné riešenie a má za to, že je schopná zabezpečovať sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu a výživu a všestranný rozvoj mal. K. a mal. V.. Navrhla napadnuté uznesenie zrušiť.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

8. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 CMP, v spojení s ust. § 34 CSP preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že odvolanie matky je z časti dôvodné.

9. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

12. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

13. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého dočasne pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

14. Podľa § 45 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

15. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

16. Podľa § 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

17. Podľa § 62 ods. 3 a 4 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

18. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

19. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- úroveň starostlivosti o dieťa,
- bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,

- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

20. Pri prieskume vecnej správnosti napadnutého uznesenia upriamil odvolací súd svoju pozornosť na splnenie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktorých naplnenie matka namieta. Neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne. Odvolací súd skúmal záujem mal. detí na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletých bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy ich pomerov. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie aj preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením.

21. Na piedestál hodnôt bol postavený najlepší záujem mal. detí, ktoré si prechádzajú mimoriadne zložitým životným obdobím. V konaní bolo osvedčené, že dňa 10.04.2022 nečakane zomrel otec mal. detí, pričom k jeho úmrtiu došlo v domácom prostredí, priamo pred mal. deťmi. Pravdepodobne aj v dôsledku tejto traumatizujúcej udalosti začalo mal. V. dochádzať k nočnému pomočovaniu a únikom stolice. Nielen zo správy kolízneho opatrovníka mal. detí, ale aj z charakteristiky mal. detí, ktoré podali ich triedne učiteľky vyplýva, že mal. V. je tichý a často smutný a mal. K. je tichej, zamyslenej a smutnejšej povahy. Takéto prejavy u detí, ktorým len v nedávnej minulosti nečakane zomrel jeden z rodičov, sú viac ako pochopiteľné. Práve aj s ohľadom na uvedené má odvolací súd za to, že je v najlepšom záujme mal. detí, aby im bolo umožnené bývať a vyrastať v stabilnom, pokojnom a milujúcom prostredí. Nateraz totiž sa javí prostredie matky ako nestabilné a nepokojné.

22. Odvolací súd má za to, že v priebehu konania bolo osvedčené, že matka navštevuje psychiatrickú ambulanciu (potvrdila to aj samotná matka, čo však samo o sebe nezakladá dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia), ktorú v minulosti mala navštevovať pre jej problémy s požívaním alkoholických nápojov. Uvedené korešponduje s tvrdeniami jej dospeljej dcéry S., ktorá sa pred kolíznym opatrovníkom mal. detí vyjadrila, že jej matka požíva alkohol od jej útleho detstva, čím aj ona sama veľmi trpela. Aj keď matka popiera, že by v súčasnosti mala problémy s užívaním alkoholu a návštevy psychiatrickej ambulancie zdôvodňuje ťažkosťami spôsobenými v súvislosti s nečakaným úmrtím jej manžela, odvolací súd nemôže bez dostatočnej vážnosti nezohľadniť aj ďalšie vyjadrenia jej dospeljej dcéry S., ktorá uviedla, že matke mal. detí našla viackrát fľaše od alkoholu, čoho svedkami boli aj mal. K. a mal. V.. Vážnou je aj informácia, že sa jej mal. súrodenci zverili s tým, že ich matka pije pravidelne, pričom po požití alkoholu je agresívna a výbušná. V domácnosti matky ma bývať aj cudzia žena, s ktorou matka alkohol požíva. K agresívnemu správaniu zo strany matky má dochádzať aj pokiaľ ju mal. V. a mal. K. konfrontujú s otázkami ohľadom požívania alkoholických nápojov. Práve tieto závažné tvrdenia vyvolali pochybnosti o tvrdeniach matky, že alkohol nepožíva a v dôsledku toho tak nateraz vznikajú pochybnosti o jej rodičovskej zodpovednosti a plnej spôsobilosti pre riadnu výchovu maloletých detí.

23. Za situácie, kedy bolo v konaní osvedčené, že matka mal. detí požíva alkoholické nápoje a jej správanie pod vplyvom alkoholu nie prirodzeným správaním matky k maloletým deťom, dospel odvolací súd k záveru, že je nevyhnutné mal. deťom poskytnúť dočasnú ochranu. Uvedené je možné dosiahnuť práve dočasným zverením mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti P. F., ktorá je tetou mal. detí, pozná ich, má k nim vytvorený kladný citový vzťah o oni k nej, a tiež má záujem im zabezpečiť všestrannú osobnú starostlivosť. Všetky tvrdenia matky, ktorá popiera akékoľvek negatívne správanie k maloletým deťom aj v dôsledku požívania alkoholu poukazujú na pozitívne hodnotenia maloletých detí zo školského prostredia budú predmetom dokazovania vo veci samej pokiaľ dôjde k začatiu konania na základe návrhu navrhovateľky. Súd starostlivosti o maloleté deti bude dôsledne zisťovať skutočný stav veci a vyrovná sa so všetkými rozhodnými skutočnosťami v danej veci tak, aby nedošlo k zásahu do rodičovských práv matky a bol zachovaný najlepší záujem maloletých detí. Povinnosťou súdu bude citlivo vyhodnocovať celkovú rodinnú situáciu v akej sa matka a mal. deti ocitli po smrti manžela a otca.

24. Súčasne však odvolací súd dodáva, že rodičovský vzťah vníma ako jeden z najdôležitejších spoločenských vzťahov, ktorý v podstatnej miere formuje osobnosť dieťaťa. Pokiaľ matka deklaruje záujem stretávať sa so svojimi mal. deťmi, zabezpečovať im riadnu starostlivosť, výchovu, výživu a všestranný rozvoj, nie je na mieste vylučovať ju z výkonu práva styku s jej mal. deťmi. Odvolací súd vidí záujem mal. detí udržiavať a rozvíjať citové väzby s ich matkou, čím sa vytvorí priestor na prehĺbenie a prípadné obnovenie narušených citových vzťahov matky s mal. V. a mal. K. v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa v kontexte s čl. 5 písm. h) a základných zásad v Zákone o rodine.

25. S ohľadom na vyššie uvedené dáva odvolací súd súdu prvej inštancie podnet na začatie konania o úprave styku matky s mal. deťmi. Súd prvej inštancie je povinný konať bezodkladne a upraviť styk matky s maloletými deťmi, pretože z podania matky vyplýva, že maloleté deti osobne nevidela od 25.4.2023. Závažnou informáciou je aj skutočnosť, že podľa tvrdenia matky má dochádzať k bráneniu navrhovateľky v styku a má obmedzený aj telefonický kontakt. Práve v dôsledku týchto skutočností súd zvažuje vhodné formy styku ako aj otázku bezodkladnosti úpravy. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že súd v konaní vo veci samej bude vyhodnocovať postoj a správanie navrhovateľky k matke maloletých detí vo vzťahu k stretávaniu sa detí s matkou počas doby od nariadenia neodkladného opatrenia. Súd je rovnako povinný v spolupráci s kolíznym opatrovníkom nariadiť účastníkom konania prípadne aj odbornú pomoc pre revitalizáciu vzťahu matky a maloletých detí .

26. Vo vzťahu k výroku II. napadnutého uznesenia, ktorým súd prvej inštancie zaviazal matku prispievať na výživu mal. K. sumou 100,- eur mesačne a na mal. V. sumou 100,- eur mesačne odvolací súd uvádza, že takto stanovenú výšku výživného považuje za potrebné skorigovať.

27. Pri nariadení neodkladného opatrenia sa osvedčujú aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinnej osoby z platenia výživného. Súd v rámci nariadeného neodkladného opatrenia, ktoré je predmetom tohto rozhodnutia upravuje nevyhnutné výživné pre maloleté dieťa, nie primerané, ako tomu môže byť až v konečnom rozhodnutí. Vzhľadom na nevyhnutné výdavky mal. detí spojené so stravou, hygienickými potrebami, oblečením, o ktorých existencii nemožno mať pochybnosti a s ohľadom na príjem matky, ktorá v máji 2023 nastúpila do zamestnania ako aj príjem navrhovateľky, je odvolací súd toho názoru, že pokiaľ matka bude zaviazaná prispievať na výživu svojich mal. detí sumou 50,- Eur pre každého, je takéto rozhodnutie dôvodné a opodstatnené.

28. Vo vzťahu k výroku III. napadnutého uznesenia, ktorým súd prvej inštancie uložil navrhovateľke povinnosť podať návrh na nariadenie náhradnej osobnej starostlivosti vo veci samej do 60 dní od právoplatnosti tohto uznesenia, odvolací súd uvádza, že lehotu 60 dní považuje za neprimerane dlhú s ohľadom na závažnosť rodinnej situácie mal. detí ako aj predpokladanú dĺžku konania vo veci samej do jeho právoplatného skončenia.

29. Za daného stavu sa odvolací súd stotožnil s napadnutým uznesením vo výroku I., a preto ho potvrdil ako vecne správne postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP. Napadnuté uznesenie vo výroku II. a III. postupom podľa ust. § 388 CSP zmenil tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

30. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd nezhliadol dôvody pre priznanie náhrady trov konania účastníkom napriek ich návrhu.

31. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).